

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/94/2022
Identifikačné číslo spisu:	7612212354
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7612212354.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. G. J., bývajúceho v D. XX, zastúpeného splnomocnencom JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA - ADVOKÁT s. r. o., so sídlom Masarykova 2, Košice, IČO: 36 861 324, proti žalovanej MUDr. R. I., bývajúcej v D. G., C. L. XX, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 13C/80/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 2. marca 2016 sp. zn. 1Co/179/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. novembra 2014 sp. zn. 13C/80/2012 žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zaviazať žalovanú zaplatiť mu sumu 25.000,- eur titulom ochrany osobnosti mŕtvej fyzickej osoby a náhrady nemajetkovej ujmy zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, štát nemá právo na náhradu trov konania a žalovanú nezaväzuje zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh.

1.1. V odôvodnení po citovaní § 11, 13 ods. 1, 2, 3 a § 15 Občianskeho zákonníka uviedol, že pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že matke žalobcu C. bola na základe zmluvy poskytovaná zdravotná starostlivosť žalovanou. Matka žalobcu zomrela dňa 23.7.2009, pričom po vyhotovení patologickej pitvy, úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou dospel k záveru, že zdravotná starostlivosť poskytnutá žalovanou matke žalobcu nebola poskytnutá správne. Vykonaným dokazovaním obsahom spisu úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou mal za preukázané, že poskytovanie zdravotnej starostlivosti matke žalobcu zo strany žalovanej došlo k určitým pochybeniam. Uvedené pochybenia žalovanej však nevedli k smrti matky žalobcu, ku ktorej smrti došlo v súvislosti s jej vysokým vekom a veľmi vážnym zdravotným stavom. V konaní nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že by sa žalovaná hanlivo a negatívne vyjadrovala na adresu matky žalobcu, či už počas jej života alebo po jej smrti. Aj slová, ktoré mala žalovaná na adresu matky žalobcu údajne uviesť, preukázané neboli, netvrdila ich ani

svedkyňa - manželka žalobcu. Výpoveď svedkyne - manželky žalobcu ako takú súd vyhodnotil za tendenčnú, ovplyvnenú jej nepriateľským postojom k žalovanej, ktorá výpoveď mala v celom rozsahu potvrdiť a podporiť žalobný návrh, pričom je zrejmé, že vzájomné vzťahy medzi žalobcom a jeho manželkou na jednej strane a žalovanou na strane druhej sú vysoko konfliktné, príčinou ich vzájomných konfliktov pritom nie je len daný spor, ale tiež mnoho vzájomných susedských sporov. Svedkyňa S. (ošetrovatelka nebohej spolupracujúca so žalovanou) nepotvrdila žalobcov (subjektívny) názor, že žalovaná zámerne poslala pani E. (druhú ošetrovatelku), ktorú žalobca odmietal k matke žalobcu a nepotvrdila ani to, že by sa žalovaná nejako nevhodne správala voči nebohej, práve naopak potvrdila, že nebola svedkom žiadneho negatívneho správania sa žalovanej k nebohej. Súd po vykonanom dokazovaní potom nemal preukázané, že by konanie žalovanej nejakým vážnym a zásadným spôsobom zasiahlo do osobnostných práv nebohej matky žalobcu chránených v § 11 Občianskeho zákonníka, nakoľko aj keď žalovaná ako lekárka nesledovala nebohú dostatočne, nešlo podľa názoru súdu o vážny zásah do jej osobnostných práv, pretože toto konanie žalovanej nebolo príčinou smrti nebohej. Iné porušenie povinnosti žalovanej v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti súd preukázané nemal a neuchovanie zdravotnej dokumentácie nebohej súd nepovažuje za konanie spôsobilé privodiť ujmu v osobnostných právach. Súd tak nemal preukázané, že by došlo k vážnemu zníženiu cti, vážnosti a dôstojnosti matky žalobcu, čím nemal preukázaný ani nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 2. marca 2016 sp. zn. 1Co/179/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny stotožňujúc sa so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie.

2.1. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu, že vo veci rozhodla vylúčená sudkyňa odvolací súd konštatoval, že súdu prvej inštancie nemožno vyčítať, že žalobcovi nedoručil rozhodnutie o ním uplatnenej „námietke zaujatosti“, pretože žalobcovi boli písomne oznámené dôvody, pre ktoré nadriadený súd nerozhodol o ním uplatnenej námietke zaujatosti.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 237 ods. 1 písm. f/, g/ OSP.

3.1. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 237 ods. f/ OSP žalobca ako prvé namietal, nezaslanie mu požadovaných dokladov prvoinštančným súdom (zápisnice z pojednávania zo dňa 11.11.2014, rozhodnutia o námietke zaujatosti voči sudkyňi JUDr. Kataríne Šťastnej, fotokópie protokolov XXX/XXXX. a XXX/XXXX uvedených v rozsudku), po zaslaní ktorých chcel (mal) doplniť dovolanie zo dňa 2.2.2015 podľa poučenia, čím sa stalo jeho odvolanie neúplné, a ako neúplné bolo predložené odvolaciemu súdu, ktorý súd napriek uvedenému vyniesol napadnutý rozsudok. Prvoinštančný súd sa tým dopustil porušenia § 43 ods. 1 a § 209 ods. 1 OSP a odvolací súd porušenia § 211 ods. 1 OSP. Žalobca tiež namietal neprejednanie odvolania na pojednávaní, čím mu bolo odvolacím súdom odňaté právo vyjadriť sa k priebehu prvoinštančného konania a predniesť odvolanie na odvolacom pojednávaní. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval žalobca za nezodpovedajúce príslušným ustanoveniam hmotného práva, pri vydaní ktorého neboli dodržané všetky procesné predpisy, ktoré vady vzhľadom na ich rozsah mali vplyv na správnosť rozhodnutia. Žalobca argumentoval aj nedostatočne zisteným skutkovým stavom, neposúdením splnenia dôkaznej povinnosti, nesprávnym hodnotením dôkazov a tomu zodpovedajúcemu nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, nepreskúmateľnosťou rozhodnutia, konkrétne protirečivosťou jeho odôvodnenia v ods. 5 na str. 3 s ods. 1 na str. 5 a tiež tým, že uvedené v ods. 2 na str. 5 odôvodnenia rozsudku skutkovo a právne neobstojí, keďže námietka zaujatosti je dôvodná.

3.2. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 237 ods. g/ OSP žalobca tvrdil, že v prvoinštančnom konaní rozhodoval vylúčený sudca.

3.3. Dovolaciemu súdu žalobca navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. V priebehu dovolacieho konania bol žalobcovi rozhodnutím Centra právnej pomoci o zmene advokáta č. spisu KaPO/289/2021, ČRZ: XXXXXX/XXXX zo dňa 12.11.2021 určený pre zastupovanie v dovolacom konaní advokát vykonávajúci advokáciu prostredníctvom advokátskej spoločnosti JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA - ADVOKÁT s. r. o., so sídlom Masarykova 2, Košice, IČO: 36 861

324, ktorú spoločnosť žalobca splnomocnil na zastupovanie dňa 3.3.2022.

5. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu dňa 22.3.2022 doplnil dovolanie podaním, v ktorom zhrnul, že relevantne uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP ako aj zaujatosť sudkyne prvoinštančného súdu JUDr. Kataríny Šťastnej, ktorá vo veci rozhodla napriek uplatnenej námietke zaujatosti. Navyše zdôraznil, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, vrátane nesprávneho hodnotenia dôkazov. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. V danej veci totiž bola vyriešená prejudiciálna otázka, či žalovaná pochybila pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti matke žalobcu, keď úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou uzavrel, že žalovaná matku žalobcu v rokoch 2008 až 2009 nasledovala ako všeobecná lekárka dostatočne, čím zjavne zasiahla do osobnostných práv matky žalobcu, preto na nepriznanie nemajetkovej ujmy nebol žiaden dôvod.

6. Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadřila.

7. Dovolanie bolo podané dňa 20. mája 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu § 470 ods. 1 a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem, rešpektuje ale procesný účinok dovolaní podaných do 30. júna 2016, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016. V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní, sa v prípade týchto dovolaní nemôžu uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 36/1995).

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

9. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len „OSP“). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 OSP a proti uzneseniu § 239 OSP. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 OSP. V danom prípade je dovolaním napadnutý potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu.

10. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 238 ods. 1 až 3 OSP. Dovolanie žalobcu však smeruje proti rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3 OSP (nebol ním zmenený rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, odvolací súd sa ním neodchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci, odvolací súd vo výroku potvrdzujúceho rozsudku nevyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 OSP), preto prípustnosť jeho dovolania z týchto ustanovení nevyplýva.

11. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá OSP najvyšší súd skúmal, či v konaní nedošlo k prípadnej procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 OSP. Uvedené zákonné ustanovenie

pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

12. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, b/, c/ až e/ OSP nenamietal; existencia väd tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

13. Dovolateľ namietal, že postupom súdov nižších inštancií mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP) a vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 ods. 1 písm. g/ OSP).

14. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ OSP významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto svojím postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

15. Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“), porovnaj napr. III. ÚS 156/06, III. ÚS 331/04, II. ÚS 174/04.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

18. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zmyslom a účelom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť (I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). Z judikatúry tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94). Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94).

19. Konaním súdu sa rozumie jeho procesný postup. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu.

20. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd vyhlásil rozsudok 2. marca 2016 bez nariadenia ústneho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP), pričom oznámenie o mieste a čase vyhlásenia rozsudku bez nariadenia pojednávania (§ 156 ods. 3 OSP) bolo vyvesené na úradnej tabuli súdu 25. februára 2016 a zvesené 2. marca 2016 (č. l. 158 spisu).

21. Podľa § 214 ods. 1 OSP (účinného v čase vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez

nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP).

22. V danej veci nešlo o žiaden z prípadov uvedených v citovanom § 214 ods. 1 OSP, kedy by bolo treba na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie.

23. Teda tým, že odvolací súd rozhodol o odvolaní žalobcu bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP), neodňal mu možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP), ako dovolaateľ tvrdil.

24. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 260/06). Aj Európsky súd pre ľudské práva formuloval viaceré zásady odôvodnenia rozsudkov, z ktorých vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sú založené, rozsah tejto povinnosti sa však môže meniť s ohľadom na povahu rozhodnutí a musí byť posudzovaný podľa okolností každého prípadu (H. c. Belgicko z 30. novembra 1987, Ruiz Torija a Hiro Blani c. Španielsko). Odôvodnenie pritom musí vyhovovať najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti, ktorá má svoje opodstatnenie nielen z hľadiska možného použitia opravného prostriedku, ale ako bolo uvedené, súvisí aj s postupom súdu z hľadiska práva na spravodlivé súdne konanie.

25. Zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudkov vyplývajú z § 157 ods. 2 OSP. Jeho účelom je predovšetkým doložiť správnosť rozsudku, zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Ustanovenie § 157 ods. 2 OSP dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozsudku. Z hľadiska úplnosti odôvodnenia rozsudku sa žiada, aby odôvodnenie obsahovalo najmä stručné a výstižné prednesy účastníkov a ich konečné návrhy, dôkazy, o ktoré súd oprel svoje skutkové zistenia, úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov a skutočností, ktoré mal preukázané a právne posúdenie zisteného skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení.

26. Ustanovením § 219 ods. 1 OSP je odvolaciemu súdu daná možnosť potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa, ak je vo výroku vecne správny, pričom jeho rozhodnutie kontinuálne nadväzuje na rozhodnutie súdu prvej inštancie.

27. V prejednávanej veci odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne a vysporiadal s jednotlivými podstatnými odvolacími námietkami, ktoré vyhodnotil za nedôvodné. Zo spisu vyplýva, že prvoinštančný súd a tiež odvolací v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedli stanoviská procesných strán a ich argumentáciu, rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vychádzali, citovali právne predpisy, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoj jasný a jednoznačný právny záver o nedôvodnosti žaloby z ich pohľadu. Teda odôvodnenie rozsudku prvoinštančného aj odvolacieho súdu zrozumiteľne objasňuje (§ 157 ods. 2 OSP) skutkový a právny základ rozhodnutia, a to, že žaloba bola zamietnutá z dôvodu, že súdy nemali preukázané, že by konanie žalovanej tak vážnym a zásadným spôsobom zasiahlo do osobnostných práv nebohej matky žalobcu chránených v § 11 Občianskeho zákonníka, aby bolo objektívne spôsobilé vyvolať nemajetkovú ujmu a to i napriek tomu, že žalovaná ako lekárka nesledovala nebohú dostatočne, ktoré konanie žalovanej nebolo príčinou smrti nebohej. Ani zistené neuchovanie zdravotnej dokumentácie nebohej súdy nepovažovali za konanie spôsobilé privodiť ujmu v osobnostných právach nebohej. Žalobcom tvrdenú protirečivosť v odôvodnení napadnutého rozsudku (ods. 5 na str. 3 s ods. 1 na str. 5) je potrebné vnímať v kontexte s celým odôvodnením, to znamená, že aj odvolací súd v jednom odseku konštatuje, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti matke žalobcu došlo k zásahu do jej osobnostných práv a na druhej strane dôvodí, že nárok na nemajetkovú ujmu žalobcovi nevznikol, súd nepriznanie nároku na nemajetkovú ujmu neviaže na neexistenciu zásahu do osobnostných práv nebohej ale na jeho nedostatočnú intenzitu pre vznik uplatneného nároku. Tým rozhodnutie odvolacieho súdu, nie je nepreskúmateľné, čo ale neznamená, že je správne, pretože prípustnosť dovolania podľa §

237 ods. 1 písm. f/ OSP nezakladalo, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (R 54/2012, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011). Za vadu zmätočnosti v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP v žiadnom prípade nemožno považovať ani to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

28. Ani námietka žalobcu o nesprávnom prístupe súdov nižších inštancií k dokazovaniu nie je dôvodná. Súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv navrhovateľa nie je ani postupom, ktorým by mu súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 OSP). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (pozri napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999). Napokon súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol dôvody, prečo zamietol návrh žalobcu na vykonanie ním navrhnutých konkrétnych dôkazov.

29. Pokiaľ ide o námietku žalobcu spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 OSP dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ OSP) a hmotnoprávnych (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

30. Z obsahu dovolania žalobcu je zrejmé jeho námietka, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré boli vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ OSP. Dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Dokazovanie je časťou civilného súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Z § 132 OSP vyplýva, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci (strany). Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 OSP). Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvej inštancie; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 OSP). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdov nižších inštancií totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá OSP). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov, preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

31. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní namietal, že napadnuté rozhodnutie je postihnuté vadou konania spočívajúcou nezaslaním mu požadovaných listín zo spisu, ktoré chcel využiť pre doplnenie odvolania, ktoré podľa neho nespĺňalo zákonom požadované náležitosti, preto mal byť tiež vyzvaný na ich odstránenie, dovolací súd upriamuje pozornosť dovolateľa na ustanovenie § 44 OSP, ktoré mu umožňovalo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisky, pričom bolo výlučne na žalobcovi vypraviť opravný prostriedok tak, aby obsahoval podstatné zákonné náležitosti. Oba nižšie súdy posúdili odvolanie žalobcu ako podanie úplné, určité a zrozumiteľné, preto nebolo ich povinnosťou postupovať v zmysle § 43 ods. 1, § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1 OSP. Pri namietaní nesprávneho právneho posúdenia veci, dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v

zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ OSP by bolo možné prihladať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo ale nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/102/2012 či 7Cdo/116/2013).

32. Napokon dovolateľ tvrdil, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ OSP).

33. V námietke zaujatosti vznesenej žalobcom ústne na pojednávaní dňa 12.9.2013 a písomne ním doplnenej podaním zo dňa 2.2.2014 žalobca uviedol, že zákonná sudkyňa súdu prvej inštancie je zaujatá v jeho neprospech, stále ho upozorňovala, nebolo mu umožnené vyjadriť sa k výpovedi žalovanej, neprijala jeho návrhy na vykonanie určitého dôkazu, pričom tolerovala nevhodné a rušivé správanie žalovanej, čo u neho navodilo dojem, že medzi žalovanou a sudkyňou existuje vzťah navodzujúci dojem, že nerozhodoval nestranný a nezaujatý súd.

33.1. Krajský súd v Košiciach predloženú námietku zaujatosti vrátil okresnému súdu ako bezdôvodne predloženú, pretože žalobcom v nej namietané okolnosti spočívali v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, ktoré nie sú dôvodom na vylúčenie sudcu a na námietku nemalo byť prihliadnuté (§ 14 ods. 3 a § 15a ods. 5 OSP). Navyše námietka bola podaná oneskorene, pretože dôvody zaujatosti sudcu mal žalobca uplatniť počas zákonom stanovenej 15 dňovej lehoty, ktorá mu začala plynúť od pojednávania uskutočneného dňa 12.9.2013, na ktorom sa žalobca preukazateľne dozvedel o existencii namietaného dôvodu, preto sa na ňu neprihliada (§ 15a ods. 2 a § 16 ods. 2 OSP). Napokon žalobca v námietke zaujatosti neuviedol, kedy sa o dôvodoch vylúčenia dozvedel, keď ide o takú náležitosť námietky zaujatosti, ktorú ak podanie nespĺňa, súd na námietku neprihliada (§ 15a ods. 3 OSP).

34. Pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ OSP dovolací súd bol oprávnený posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval (R 59/97), prípadne zvolil iný procesný postup.

35. Podľa § 14 ods. 3 OSP dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

36. Podľa § 15a OSP účastník môže uplatniť námietku zaujatosti podľa odseku 1 najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15 dní, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. (ods. 2) V námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. (ods. 3) Ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. (ods. 5)

37. Základom pre vylúčenie sudcu môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však skutočnosť, že sa strana sporu (tu žalobca) nestotožňuje s rozhodnutím, či postupom súdu. Postup sudcu pri rozhodovaní, ktorý žalobca namieta je samotným výkonom súdnictva, preto žalobcom tvrdené skutočnosti týkajúce sa procesného postupu, či rozhodovacej činnosti sudcu nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť spochybňujúcu nezaujatosť sudcu.

38. Vecnému prejednávaniu námietky zaujatosti bráni i nedostatok prinajmenšom jednej zo zákonných náležitostí podania bez možnosti odstraňovania jeho vady podľa § 15a ods. 3 OSP, ktorou náležitosťou je i uvedenie kedy sa žalobca o dôvodoch vylúčenia zákonnej sudkyne dozvedel (pominúc na tomto mieste i nevypravenie podania s námietkou zaujatosti žalobcom tak, aby z neho vyplývalo tiež zachovanie zákonnej 15 dňovej lehoty podľa § 15a ods. 2 OSP).

39. Ak potom žalobca vyvodzoval vadu rozhodovania vylúčeným sudcom, dovolací súd uvádza, že namietané nezakladá procesnú vadu podľa § 237 ods. 1 písm. g/ OSP.

40. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že v danej veci dovolanie žalobcu nebolo prípustné podľa § 238 OSP a neboli zistené ani podmienky prípustnosti podľa § 237 ods. 1 OSP.

41. Najvyšší súd preto dovolanie ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ CSP) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

42. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

43. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.